

Datum besluitraad	: 7 mei 2024	Datum oordeelraad	: Nvt
Agendapunt	:	Datum B en W	: 23 april 2024
Volgnummer	: 24bs00068 / 24.043	Programma begroting	: 0, 1, 3, 6, 7 en 8
Gewijzigd voorstel	:	Taakveld	: 0.4, 1.1, 3.1, 7.1, 7.4 en 8.3
Portefeuillehouder	: J. Rooijackers		

Adviesnota raad

Besluiten over zienswijzen op de begrotingen 2025 van vijf gemeenschappelijke regelingen en 1 begrotingswijziging over 2024

Beslispunten

1. A. Geen zienswijze in te dienen op de Ontwerpbegroting 2025 van Ergon
B. De conceptbrief hierover aan Ergon vast te stellen
2. A. Geen zienswijze in te dienen op de Ontwerpbegroting 2025 van de Veiligheidsregio
B. De conceptbrief hierover aan de Veiligheidsregio vast te stellen
3. A. Een zienswijze in te dienen op de Programmabegroting 2025 van de MRE
B. De conceptbrief hierover aan de MRE vast te stellen
4. A. Geen zienswijze in te dienen op de eerste wijziging Programmabegroting 2024 van de GGD
B. Een zienswijze in te dienen op de Ontwerp Programmabegroting 2025 van de GGD
C. De conceptbrief hierover aan de GGD vast te stellen
5. A. Een zienswijze in te dienen op de Ontwerpbegroting 2025 van de ODZOB
B. De conceptbrief hierover aan de ODZOB vast te stellen
6. De financiële consequenties te verwerken in de meerjarenbegroting 2025-2028

Inleiding

Elk jaar bieden de vier regionale gemeenschappelijke regelingen hun begroting aan de raad aan zodat de raad een zienswijze op de begroting kan geven. Dit is geregeld in de wet gemeenschappelijke regelingen. Het gaat hier om de GGD (GGDBZO), Omgevingsdienst (ODZOB), Veiligheidsregio (VRBZO) en de MRE.

Kadernota's van de gemeenschappelijke regelingen zijn eerder ter informatie aangeboden aan de 21 gemeenteraden.

De vier regiobrede gemeenschappelijke regelingen hebben afspraken gemaakt over de momenten van aanleveren van P&C documenten, zoals de begroting. Ergon heeft zich ook bij deze afspraken aangesloten.

We stellen voor om de volgende zienswijze (op hoofdlijnen) in te dienen:

- ◆ MRE, voorgesteld wordt om in de zienswijze te vragen om concreet en zichtbaar werk te maken van de overdracht van nazorg van Gulbergen. En de vraag om óf voor vaststelling van de begroting een evaluatie over het stimuleringsfonds op te leveren, óf om geen geld uit te nemen uit het stimuleringsfonds.
- ◆ GGD, in de zienswijze een verzoek om bandbreedtes af te spreken over de index en een opmerking dat de GGD de ontwikkelingen in de regio moet kunnen blijven volgen.

- ◆ ODZOB, in de zienswijze een compliment dat de begroting minder conservatief is opgesteld. Verder een verzoek om een investering beter te onderbouwen. En het verzoek om € 300.000 niet via de uurtarieven in 2025 op te halen, maar via de resultaatbestemming van het resultaat van 2023. Tot slot verzoek om het ontwikkelbudget van € 800.000 niet via de uurtarieven op te halen maar via een vaste verdeelsleutel.

Voor Ergon en VRBZO stellen we voor om geen zienswijze in te dienen.

In 2015 is het Plan van aanpak "rol bestuur bij samenwerkingsverbanden" vastgesteld. In dit plan zijn de samenwerkingsverbanden gecategoriseerd om aan te geven welke rol het beste past bij het behalen van de inhoudelijke doelen van Veldhoven. De GGD, ODZOB, Veiligheidsregio en Ergon zijn ingedeeld in categorie 2. Dit houdt in dat de samenwerkingsverbanden gaan over uitvoeringstaken en de raad alleen actief stuurt in uitzonderlijke gevallen. De MRE is ingedeeld in categorie 1, want dit samenwerkingsverband gaat over prioritaire onderwerpen en de raad stuurt actief op deze samenwerkingsverbanden.

Uiterlijk 15 september moeten gemeenschappelijke regelingen de Begroting 2024 aan de provincie aanbieden. Dit is geregeld in de gemeentewet en wet gemeenschappelijke regelingen.

Dit onderwerp is 4 april behandeld in de raads werkgroep Regionale samenwerking. Dit in plaats van een reguliere oordeelsvormende behandeling. Vanuit deze raads werkgroep is hierover teruggekoppeld in de oordeelsvormende raad van 9 april.

De nieuwe meerjarenfinanciering voor Brainport Development is onderdeel van de begroting van de MRE. Deze meerjarenfinanciering raakt Veldhoven niet alleen als onderdeel van de MRE maar ook omdat Veldhoven aandeelhouder is van Brainport Development. Vanuit deze rol is hierover een apart voorstel aan de raad voorgelegd. De raad behandelt dit 9 april oordeelsvormend.

Beoogd effect

Binnen de MRE samenwerken voor een sterke regio met behoud van het kenmerkende innovatieve Brainportprofiel en een stabiele sociale basis en vitale leefomgeving.

De uitvoering van bestaand beleid via GGD, Ergon, Veiligheidsregio en Omgevingsdienst ongestoord door te laten gaan. Dit is beleid op het gebied van publieke gezondheidszorg, een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en werk bieden aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Argumenten

- 1A.1 De begroting sluit aan bij de afspraken uit de strategische koers '22-'26.*

De begroting 2025 van de GRWRE is in lijn met de vastgestelde strategische koers. Inhoudelijk bevat de begroting geen aandachtspunten. Daarom stellen we voor om geen zienswijze in te dienen. Ergon heeft een ambitieus ombuigingsprogramma opgenomen. Enerzijds is dit te prijzen, anders zou de bijdrage omhoog moeten. En anderzijds is het de vraag of dit niet té ambitieus is, in deze tijd van hoge inflatie.
- 2A.1 De Veiligheidsregio zit in een lastige periode en werkt aan verbetering*

De Veiligheidsregio zit in een lastige periode. De coronapandemie en de vluchtelingen crisis hebben een grote druk op de Veiligheidsregio gelegd. Dit is ten koste gegaan van de ontwikkeling van de Veiligheidsregio.

Daarnaast spelen ook onderstaande onderwerpen die invloed hebben op de ontwikkeling van de Veiligheidsregio:

- Verloop van brandweervrijwilligers, dit maakt het steeds moeilijker om voldoende capaciteit op de brandweerposten beschikbaar te hebben;
- Krapte op de arbeidsmarkt;
- Landelijke ontwikkelingen over natuurbrandbeheersing;
- Stedelijke verdichting en energietransitie vragen steeds aanpassingen bij brandweezorg;
- Ontwikkelingen vanuit de Gemeenschappelijk Landelijke Agenda Crisisbeheersing;
- Bedrijfsvoering en informatiemanagement.

De Veiligheidsregio gaat werken aan een meerjarenbeleidsplan 2030 en gaat een discussie voeren over de toekomstbestendigheid van de organisatie.

De Veiligheidsregio vindt het te vroeg om hierover nu al iets in de Begroting 2025 op te nemen. De Veiligheidsregio verwacht in de Kadernota 2026 keuzes en oplossingsrichtingen te kunnen verwerken. De urgentie en problemen zijn herkenbaar.

Daarmee heeft deze Begroting voor 2025 het karakter van een 'pro forma' begroting. De begroting bevat geen nieuwe beleidsvoorstellen.

3A.1 De eeuwigdurende nazorg van Gulbergen is nog steeds niet overgedragen

In deze begroting is over de nazorg van Gulbergen opgenomen dat er een nazorgplan wordt gemaakt en dat dan na een eindinspectie door de provincie de overdracht van de nazorg kan plaatsvinden. Deze tekst stond ook al in de begroting 2023 en 2024.

Daarom wordt voorgesteld hierover in de zienswijze een opmerking te maken. Dit om de MRE ertoe te bewegen om te streven naar een concrete overdrachtsdatum en om de gemeenten over de voortgang op de hoogte te houden.

3A.2 De MRE haalt meer geld uit het stimuleringsfonds

In de begroting 2024 is € 675.000 'overgeheveld' van het stimuleringsfonds naar regionale opgaven. Hiermee worden de kosten van personele uitbreiding gedekt. In de zienswijze op de begroting 2024 heeft de raad aangegeven hier moeite mee te hebben. Zo is het stimuleringsfonds er niet voor niets, en heeft er niet eens een gedegen onderzoek of evaluatie plaatsgevonden die deze vermindering van het stimuleringsfonds rechtvaardigt. De raad heeft aangegeven voor 1 jaar, dus 2024, in te kunnen stemmen met de overheveling vanuit het stimuleringsfonds.

Een onderzoek of evaluatie is nog steeds niet gehouden. En in de begroting voor 2025 wil de MRE bovenop de € 675.000 nog eens € 160.000 uitnemen. Dan komt het totaal op € 835.000. En dan is de uitname ook nog eens langer dan 1 jaar.

Daarom stellen we voor om de MRE ertoe te bewegen om of met een evaluatie over stimuleringsfonds te komen, of de uitname uit het stimuleringsfonds achterwege te laten. Als de MRE de begroting zou aanpassen en geen uitname doet uit het stimuleringsfonds, stijgt wel de inwonerbijdrage, en daarmee de lasten voor de gemeenten.

Kijkend naar wat er op de regio af gaat komen is een vergroting van de personele capaciteit nodig. Het is niet logisch om aan te dringen op vermindering van de personele uitbreiding bij de MRE.

4A.1 *Het Rijksvaccinatieprogramma is gewijzigd*

Vanaf 2024 verandert het RijksVaccinatieProgramma. De Maternale Kinkhoest Vaccinatie is daar nu structureel in opgenomen. Hiervoor krijgen de gemeenten in 2024 middelen in het gemeentefonds voor deze vaccinatie. Voorheen betaalde het RIVM de GGD's hiervoor.

Het is dan logisch dat de gemeenten de middelen die zij ontvangen overmaken aan de GGD door dit als totaal van de regio toe te voegen aan de inwonerbijdrage. Hiervoor wijzigt de GGD de begroting. Voor Veldhoven gaat het om € 10.625.

En omdat de inwonerbijdrage voor 2024 tussentijds wordt verhoogd, moet hiervoor zienswijzprocedure worden gehouden. Dit staat zo in de regeling.

4B.1 *Nauwkeuriger afspraken over indexering zijn wenselijk*

In 2023 hebben de 21 gemeenten € 2,5 mln aan de GGD bijbetaald om de hoge inflatie op te kunnen vangen. De werkelijke inflatie was hoger dan de index die in de begroting was opgenomen. Inmiddels is bekend dat de GGD over 2023 een positief resultaat heeft behaald van € 1,3 mln!

In begroting 2025 vraagt GGD geld aan voor CAO. Deze is in 2024 namelijk harder gestegen dan de index die de GGD daarvoor krijgt. En volgens de regionale afspraken mag de GGD dan een beroep doen op de gemeenten. Tot en met 2022 kwam dit niet voor, toen kenden we een relatief stabiele inflatie met kleine afwijkingen. Inmiddels is de inflatie, en afgeleid daarvan de CAO-stijging veel beweeglijker.

De indexcijfers voor 2025 zijn gebaseerd op de Macro Economische Verkenning van 2023. Deze methode is regionaal afgesproken. Inmiddels heeft het CPB ook een Centraal Economisch Plan gepubliceerd. In dit plan is de inflatie voor 2025 lager dan in de Macro Economische Verkenning. Het is dan ook goed dat de GGD aangeeft de index voor 2025 mogelijk te herzien. Vooral omdat de GGD in 2023 is gecompenseerd voor de hoge inflatie en toch een hoog positief resultaat heeft behaald.

De GGD geeft aan te herzien als de inflatie "materieel afwijkt". Dit is op zich logisch, en het is nog beter om dit te kwantificeren met bandbreedtes. Dan is duidelijk vanaf welke afwijkingen de index wordt aangepast.

4B.2 *De publieke gezondheid moet doorgaan bij uitdagingen*

In hoofdstuk 4, Context en samenvatting, geeft de GGD maatschappelijke uitdagingen aan. Deze zijn te begrijpen. En de GGD onderkent ook krapte op de arbeidsmarkt. Dit kan op gespannen voet met elkaar komen te staan. Daarom maken we daarover een opmerking in de zienswijze.

5A.1 *De ODZOB begroot minder conservatief bij behoorlijke uitdagingen*

De ODZOB geeft aan dat, bij gelijkblijvende tarieven, er voor € 1,5 mln structurele financiële ruimte is. Voor € 400.000 stelt de ODZOB voor deze ruimte te gebruiken om het uurtarief te verlagen.

Dan resteert er nog € 1,1 mln. Hiervan wil de ODZOB € 300.000 inzetten om de algemene reserve te verhogen. En € 800.000 wil de ODZOB inzetten voor een ontwikkelbudget.

De afgelopen jaren heeft Veldhoven in de zienswijzen op begrotingen meerdere keren aangegeven dat de ODZOB te conservatief begroot.

In deze begroting voor 2025 wordt minder conservatief begroot. Dit blijkt uit de volgende aanpassingen en ontwikkelingen voor in totaal € 400.000 die leiden tot een lager uurtarief:

- ◆ Het aandeel van inhuur in de personele inzet is verlaagd van 22% naar 18%. Omdat ingehuurd personeel duurder is dan 'eigen personeel' gaan hiermee de kosten omlaag. Dit komt tot uiting in het uurtarief.

- ◆ Door een lager aantal declarabele uren is 1,6 fte minder personele inzet nodig
- ◆ De salariskosten worden lager begroot. Dit omdat ervaren senior medewerkers die de ODZOB verlaten, moeilijk kunnen worden vervangen. De medewerkers die hiervoor op de plaats komen hebben wat minder ervaring en daarmee een wat lager salaris.
- ◆ Naast minder inhuur, worden de inhuurkosten in deze begroting lager opgenomen, omdat ervaren professionals nauwelijks beschikbaar zijn. En de minder ervaren ingehuurd van junior of medior niveau zijn goedkoper.

Met deze aanpassingen wordt in financiële zin realistischer begroot. En dat is een stap in de goede richting. Een richting waar Veldhoven om heeft gevraagd.

Het is wel goed om dit te plaatsen tegen de volgende achtergrond:

- ◆ In het InterBestuurlijk Programma VTH is de robuustheid van de omgevingsdiensten in Nederland onderzocht. De conclusie is dat geen enkele omgevingsdienst in Nederland voldoet aan de robuustheidscriteria. Ook de ODZOB niet.
Inmiddels heeft de ODZOB een plan van aanpak opgesteld met als doel een robuuste ODZOB op 1 april 2026.
- ◆ Vorig jaar is geconcludeerd dat de organisatie niet fit is. Dit uit zich onder andere door een hoog ziekteverzuim. In 2023 en 2024 loopt het project Naar een fitte organisatie
- ◆ Tegelijk wordt een medewerkersonderzoek gehouden, wordt het archief geïnspecteerd en gaat de Provincie onderzoek uitvoeren naar de efficiency van bedrijfsvoeringsonderdelen.
- ◆ De afgelopen maanden zijn in het Eindhovens Dagblad artikelen geplaatst waarin de ODZOB wat negatief werd weergegeven: in december 2023 over een onveilig werkklimaat, en in februari 2024 dat de directeur afwezig is en tijdelijk wordt vervangen.
Kortom de ODZOB heeft behoorlijke uitdagingen.

5A.2 *Er zijn ook 2 financieel-technische aandachtspunten*

- ◆ Er wordt een investering in huisvesting van € 613.000 begroot in 2025. De enige onderbouwing hiervoor is dat er kosten kunnen voortvloeien uit de in 2024 te maken keuze voor de toekomstige huisvesting, omdat het huidige huurcontract afloopt. Dit is wel een magere onderbouwing. We stellen daarom voor om in de zienswijze om een betere onderbouwing te vragen.
- ◆ Via de uurtarieven wordt geld opgehaald. Namelijk € 800.000 voor een ontwikkelbudget en € 300.000 om de algemene reserve aan te vullen. Het ontwikkelbudget is structureel en bedoeld voor bijvoorbeeld opleiding en innovatie vanuit de robuustheidscriteria.

De storting in de algemene reserve is nodig omdat volgens de regionale afspraken de algemene reserve te laag is. Dit is een eenmalige aanvulling. Overigens is deze wel meerjarig begroot, en dat is niet juist.

Beide bijstellingen worden nu via het uurtarief opgehaald. Dus een vast bedrag wordt op een variabele manier opgehaald. Als er meer declarabele uren zijn dan begroot, brengt de ODZOB bij de deelnemers meer in rekening dan nodig. En omgekeerd loopt de ODZOB een risico. Als er minder uren worden gedeclareerd, haalt de ODZOB te weinig geld op.

Beter is het om de aanvulling van de algemene reserve van € 300.000 niet in 2025 op te halen via het uurtarief maar hiervoor het positieve resultaat over 2023 van € 484.000 aan te wenden. We stellen voor om dit aan te geven in de zienswijze.

Verder kan het ontwikkelbudget van € 800.000 beter via een vaste verdeelsleutel worden opgehaald, los van de bedrijfsdrukke in de vorm van declarabele uren. Ook dit geven we aan in de zienswijze.

5A.3 *Omgevingsveiligheid en SSiB zijn structureel opgenomen*

Positief is dat de uitvoering van Samen sterk in Brabant en de werkzaamheden met betrekking tot Omgevingsveiligheid in lijn met de besluitvorming van het Algemeen Bestuur van de ODZOB wordt voortgezet in deze begroting. Hiermee blijven de werkzaamheden van het handhavingsteam buitengebied in onze regio geborgd.

Ook de taken op het gebied van omgevingsveiligheid worden voortgezet. En wordt de registratie van activiteiten met gevaarlijke stoffen en kwetsbare gebouwen en locaties (zoals bijvoorbeeld ziekenhuizen, kinderopvang e.d.) geborgd.

2-5.1 *Eenduidige indexering*

De regiobrede gemeenschappelijke regelingen passen voor de begroting 2025 dezelfde wijze van indexeren toe. Het gaat hier om 6,7% voor loonkosten en 3,5% voor overige kosten. Per organisatie is een weging vastgesteld voor de verhouding loon en overige kosten. Op deze manier wordt maatwerk geleverd per organisatie voor de effectief toe te passen indexering. In de zienswijzen is het hiermee niet nodig om in te gaan op de indexering. Deze indexering wordt alleen toegepast bij de regiobrede gemeenschappelijke regelingen, niet bij Ergon.

1-5.1 *Financiële consequenties en verantwoordelijkheid*

Voor 3 regiobrede gemeenschappelijke regelingen moeten we de begroting 2025 bijstellen.

Volgens de wet gemeenschappelijke regelingen zijn de deelnemende gemeenten van gemeenschappelijke regelingen gezamenlijk financieel eindverantwoordelijk.

6.1 *Financiële rechtmatigheid*

Binnen de begroting is vanaf 2025 te weinig budget beschikbaar om de bijdragen aan de GGD, MRE en Veiligheidsregio te dekken. Daarom wordt dit meerjarig aangepast in de gemeentelijke begroting 2025-2028. Op deze manier kunnen de bijdragen in 2025 rechtmatig worden betaald.

Kanttekeningen en risico's

3A.1 *De MRE is voor Gulbergen afhankelijk van de Provincie*

De MRE is in dit dossier wel afhankelijk van de Provincie, en daarmee heeft de MRE de overdracht niet volledig zelf in de hand. Toch kan naar een concrete datum worden gestreefd. Op het moment van overdracht moet de MRE voor 100 jaar geld meegeven aan de provincie voor de eeuwigdurende nazorg. Hoe langer er wordt gewacht met de overdracht, hoe groter het risico dat dit geldbedrag groter wordt.

Financiën

De bijdragen voor 2025 en de dekking zien er als volgt uit:

- ♦ € 5.749.000 voor Ergon. Hiervoor is binnen programma 6 Sociaal domein budget beschikbaar.

- ◆ € 2.817.334 voor de Veiligheidsregio. Hiervoor is binnen programma 1 Veiligheid € 2.640.951 budget beschikbaar. Het tekort van € 176.383 wordt bijgesteld in de gemeentelijke begroting voor 2025.
- ◆ € 742.829 voor de MRE. Hiervoor is binnen de begroting op programma 0 € 185.416 budget beschikbaar en binnen programma 3 Economie € 530.013. In totaal is € 715.429 budget beschikbaar. Het tekort van € 27.400 wordt bijgesteld in de gemeentelijke begroting voor 2025.
- ◆ € 1.954.716 voor de GGD. Hiervoor is binnen de begroting op programma 7 Volksgezondheid en milieu € 1.797.083 budget beschikbaar. Het tekort van € 157.633 wordt bijgesteld in de gemeentelijke begroting voor 2025.
- ◆ € 535.929 voor de ODZOB. Hiervoor is binnen programma 7 Volksgezondheid en milieu en 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing budget beschikbaar.

Voor de GGD, MRE en Veiligheidsregio is te weinig budget beschikbaar om de bijdragen te kunnen dekken. In totaal gaat het voor 2025 om € 361.416. Voor de jaren daarna ziet de bijstelling er als volgt uit:

2026 € 279.000

2027 € 196.000

2028 € 242.000.

De bijstellingen voor de GGD en Veiligheidsregio zijn het gevolg van de indexering die is toegepast. Deze organisaties indexeren op een andere wijze dan de gemeente.

Verder zijn deze organisaties vorig jaar gecompenseerd voor de hoge inflatie. Dit werkt nu meerjarig door in de begrotingen van deze organisaties. De bijstelling voor de MRE is een gevolg van indexering, een hogere inwonerbijdrage door de personele uitbreiding en de meerjarenfinanciering voor Brainport Development.

In de meerjarenbegroting 2025-2028 van de gemeente stellen we dit bij.

Communicatie en samenspraak

De algemeen besturen van de gemeenschappelijke regelingen besluiten over de begrotingen voor 2025. Het is daarmee aan de algemeen besturen om al dan niet hierover te communiceren. Actieve communicatie vanuit de gemeente Veldhoven is daarom niet aan de orde.

Uitvoering / planning

De zienswijzen worden schriftelijk aan het Dagelijks Bestuur van de betreffende gemeenschappelijke regeling verstuurd. De Dagelijkse Besturen zullen de zienswijzen voorzien van hun reactie en aanbieden aan de Algemeen Besturen voor besluitvorming. In 2022 is de wet gemeenschappelijke regelingen gewijzigd. Een wijziging is dat de reactienota van het Dagelijks Bestuur eerst naar de raden wordt gezonden ter informatie, voordat het Algemeen Bestuur een besluit neemt.

Bijlagen

Raadsbesluit 24.070/ 24bs00067

Ergon

Ontwerpbegroting 2025

Brief aan het Dagelijks Bestuur van Ergon

Veiligheidsregio

Aanbiedingsbrief

Ontwerpbegroting 2025
Brief aan het Dagelijks Bestuur van de Veiligheidsregio

MRE

Aanbiedingsbrief
Programmabegroting 2025
Brief aan het Dagelijks Bestuur van de MRE

GGD

Aanbiedingsbrief
Eerste wijziging Programmabegroting 2024
Ontwerp Programmabegroting 2025
Brief aan het Dagelijks Bestuur van de GGD

ODZOB

Aanbiedingsbrief
Ontwerpbegroting 2025
Brief aan het Dagelijks Bestuur van de ODZOB

Resultaat van de behandeling in de oordeelsvormende raad

Reactie college n.a.v. behandeling in de oordeelsvormende raad

Burgemeester en wethouders van Veldhoven,

J.H.J. Sanders
gemeentesecretaris/algemeen directeur

M.J.A. Delhez
burgemeester